

Spis treści

Podziękowania	9
LEONARD J. PEŁKA – <i>Ludowa mitologia niższa</i>	11
RADOSŁAW S. CZARNECKI – <i>Mitologia w kulturze śląskiej</i>	14
Od Autorów	17
WYKAZ SKRÓTÓW	24
WYKAZ OZNACZEŃ	26
WYKAZ SKRÓTÓW BIBLIOGRAFICZNYCH	27
Część hasłowa	
A	31
B	37
C	64
D	103
E	161
F	162
G	168
H	178
I	184
J	187
K	195
L	222

Ł	232
M	234
N	273
O	284
P	301
R	347
S	358
Ś	423
T	445
U	451
V	481
W	482
Ț	506
Ț	535

<i>Słowniczek niektórych wyrazów gwarowych i staropolskich</i>	537
--	-----

<i>Literatura</i>	543
-------------------------	-----

Barbara i Adam Podgórcy – działacze obywatelscy, dziennikarze obywatelscy, autorzy ponad 3000 publikacji prasowych i internetowych oraz 41 książek (48 wydań) z dziedziny kultury masowej i obyczajowo obrzędowej. W ich dorobku, m. in: *Vademecum szaradzysty* (Poznań 2000); *Encyklopedia demonów* (Wrocław 2000); *Leksykon terminów szaradziarskich i pokrewnych* (Gdynia 1994); *Fiku – miku, w pamiętniku* (Łomża 1996); *Andrzejkowe wróżby. Zwyczaje, obrzędy, przepowiednie* (Wrocław 1999); *Ogrody radości. Pieśni biesiadne, przysłowia, toasty, cytaty* (Wrocław 1999); *Ogród życzeń okolicznościowych, walentynkowych, imienninowych* (Wrocław 1999); *Polski zielnik kulinarny* (Poznań 2004); *Panu bogu świeczkę a diabłu ogarek* (Kęty 2004); *Kuchnia piwośza* (Białystok 2005) Autorzy cyklu 8 przewodników i opracowań ekologiczno – historycznych po

Rudzie Śląskiej i regionie. Są także państwo Podgórcy współautorami wielu książek: m.in. *Polska biesiadna. 1000 pomysłów na udane przyjęcie* (Katowice 2007), *Przezacny żywot świętego Wawrzyńca ...* (Ruda Śląska 2009), *Kalendarz przysłów* (Kęty 2000), *Dobre piwo jako żywo. Skarbczyk polskiego piwośza*, (Kęty 2006); *Księga pięknych życzeń na uroczyste okazje* (Katowice 2010); *Z pamiętnika w twoje serce. Wierszyki rymowanki okazjonalne* (Katowice 2010).

Ponadto są redaktorami poradników o przeciwdziałaniu przemocy i pomocy dla ofiar przestępstw, redaktorami artykułów naukowych, autorami 13 monografii historycznych na prawach manuskryptu, inicjatorami wydań oraz autorami wstępów do 2 książek, i wreszcie autorami 3 e-booków. Uznanie krytyki naukowej i czytelników przyniosły im dwie pozycje wydawnicze: *Wielka księga demonów polskich. Leksykon i antologia demonologii ludowej* (Wydawnictwo KOS, Katowice 2005) oraz *Słownik gwar śląskich* (Wydawnictwo KOS, Katowice 2008).

Czy demonologia śląska zasługuje na wyodrębnienie, na specjalne potraktowanie? Czy różni się od demonologii polskiej w ogóle i od demonologii, nazwijmy je, regionalnych? Z pewnością tak! Cechą wyróżniającą jest ogromna liczba i różnorodność opowieści wierzeniowych o demonach wodnych – utopkach, o demonach podziemnych, w szczególności kopalnianych, o upiorach grobowych – strzygach i strzygoniach. W wierzeniach ludności Śląska bogato reprezentowane są również demony specyficzne, własne, rodzime.

Czy po tradycyjnej śląskiej demonologii ludowej cokolwiek przetrwało do obecnych czasów? Odpowiedź brzmi jednoznacznie i pozytywnie. Reminiscencje podań wierzeniowych, swobodnie przekształcanych wprawdzie, nadal stanowią inspiracje dla wielu ludzi. Są tematami deklamacji, inscenizacji, wypracowań i odżywają wreszcie na łamach literatury, w prozie i w poezji.

Opracowanie zawiera definicje wszystkich demonów śląskich dostępnych w literaturze wraz z wypisami.